

УДК 330.33.01; 338.2

ОСОБЛИВОСТІ АНТИЦИКЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Студ. В.В. Хархан, гр. МгЗЕК-16(л)

Науковий керівник доц. Н.В. Ралле

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета наукового дослідження – визначити особливості антициклічного управління підприємством у сучасних умовах.

Завдання – визначити теоретичну основу та розібрати ключові моменти антициклічного управління, графічно відобразити фази економічного циклу з використанням антициклічного управління та без нього.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є особливості антициклічного управління.

Методи та засоби дослідження. Для забезпечення досягнення поставленої мети використовувались наступні загальнонаукові методи: аналіз, синтез, порівняння.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Наукова новизна полягає у дослідженні антициклічного управління підприємством у сучасних умовах та надання оцінки перспективності даного напрямку управління.

Результати дослідження. Антициклічне управління полягає в стримуванні інвестицій в періоди циклічних підйомів з метою запобігти назриваюче перевиробництво і форсування інвестицій в періоди криз і депресій з метою обмежити падіння виробництва та прискорити вихід з кризи.

Теоретичною основою антициклічного управління економікою (управління підприємством) є кейнсіанська модель стимулювання ефективного попиту. Вона мала успішне практичне застосування для подолання наслідків світової економічної кризи, що вибухнула в період з 1929 по 1933 рік. Широко застосовувалася після Другої світової війни і аж до середини 60-х рр. в США, Великобританія, Франція.

В даний час проводиться політика антициклічного управління, складаються програми економічного зростання, покликані обґрунтувати можливість швидкого розвитку капіталістичного виробництва протягом тривалого періоду.

Нерівномірність економічного зростання пояснюється внутрішніми закономірностями функціонування ринкової економіки. Орієнтуючись на поточний прибуток, підприємства, як правило, керуються економічною кон'юнктурою, не зважаючи на довгострокові альтернативи технічного розвитку. До впровадження радикальних нововведень вони приступають тільки під тиском різкого падіння ефективності капітальних вкладень в традиційних напрямках, коли вже накопичені значні надлишкові потужності і уникнути глибокої депресії не вдається. У фазі депресії впровадження базисних нововведень виявляється єдиною можливістю прибуткового інвестування, і в кінцевому рахунку "нововведення долають депресію". Але робиться це, коли вже не можна запобігти великі економічні втрати в результаті масового забезпечення капіталу і декваліфікації кадрів, зайнятих у виробництвах, що стали неефективними. [2]

Аналіз механізму нерівномірності економічного зростання наочно демонструє особливу роль депресії у формуванні траєкторії соціально-економічного розвитку, яка виконує роль генератора нововведень, складових технологічний базис подальшого етапу економічного зростання. [1]

Стан депресії відрізняється від стану стабільного зростання нестійкості економічної структури, дестабілізація цін і загострення соціального протиріч. Воно характеризується зовнішня хаотичність і висока невизначеність, але в тому ж час вельми сприятлива для впровадження принципово нових базових технологій, здатний ввести економіку в нову фазу тривалого підйому. [3]

Для пояснення механізмів інтеграції окремих нововведень в цілісні виробничо-технологічні комплекси і впливу соціально-економічного середовища на дифузію нововведень було використано поняття "технологічної парадигми", яке згодом трансформувалося в поняття "техніко-економічної парадигми" як множини керівних принципів, загальноприйнятих для чергової фази розвитку. В контексті антициклічного управління і відповідно до цієї концепції, депресія представляє собою період невідповідності між виникаючою новою техніко-економічною парадигмою і сформованою інституціональною структурою, а подолання останньої передбачає загальну зміну (приспособлення) соціальної поведінки та інститутів відповідно до умов технологічних зрушень, що відбулись. Поряд з технологічними змінами перехід до кожної нової техніко-економічної парадигми, відповідно вихід з депресії до нового етапу економічний зростання, включає формування нових форм організації виробництва, нові навички та вміння, нову структуру сукупного продукту, інвестицій, нарешті, нові типи інфраструктури, що забезпечують відповідні виробничі умови.

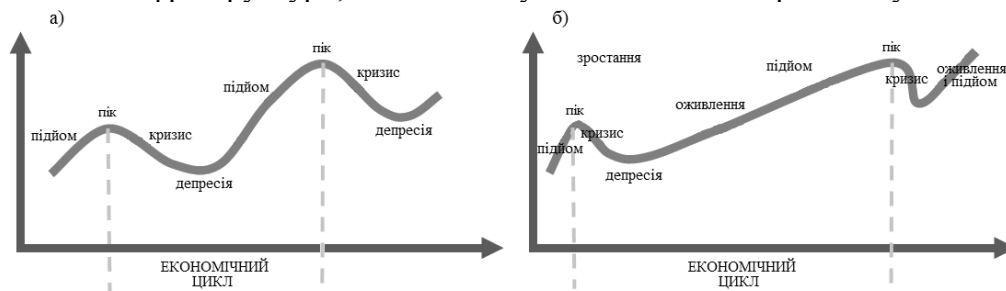

Рисунок 1 – Фази економічного циклу а) без антициклічного управління б) з використанням антициклічного управління

Ключовими моментами антициклічного управління підприємством є:

1. Визначення ступеня впливу економічної циклічності на ключові фінансово-економічні показники підприємства.

2. Багатоваріантність прогнозування зміни кон'юнктури конкретного сегменту ринку виходячи з динаміки макропоказників, показники ефективності функціонування підприємств за видами економічної діяльності та економічні очікування споживачів і підприємців.

3. Прогнозування зміни основних показників ефективності функціонування підприємства за різними сценаріями зміни економічної кон'юнктури.

4. Розробка комплексу організаційних, економічних і маркетингових заходів щодо своєчасної адаптації підприємства до змін кон'юнктури.

Висновки. Сучасні підходи антициклічного управління передбачають комплексну систему важелів впливу на ринкову кон'юнктуру. Складові цієї системи відрізняються не лише силою та напрямком впливу на сукупну ділову активність, а й по сферах їх застосування, що при вірній діагностиці циклів дозволяє попереджати економічні кризи та ліквідувати негативні прояви циклічності. Реалізація антициклічного управління в Україні із врахуванням специфіки української економіки є перспективним напрямом підвищення ефективності управління на макро– та макрорівні економіки.

Ключові слова. Антициклічне управління, ринкова кон'юнктура, економічний цикл.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Мясникова Е.Б. Закономерности формирования и развития инновационного уклада в современной экономике России. – Тула, 2005.
2. Нестеров А.К. Антициклическое регулирование [Электронный ресурс] // Образовательная энциклопедия ODiplom.ru.
3. Сажина М.А. Экономическая теория. – М.: ИНФРА-М, 2007.